

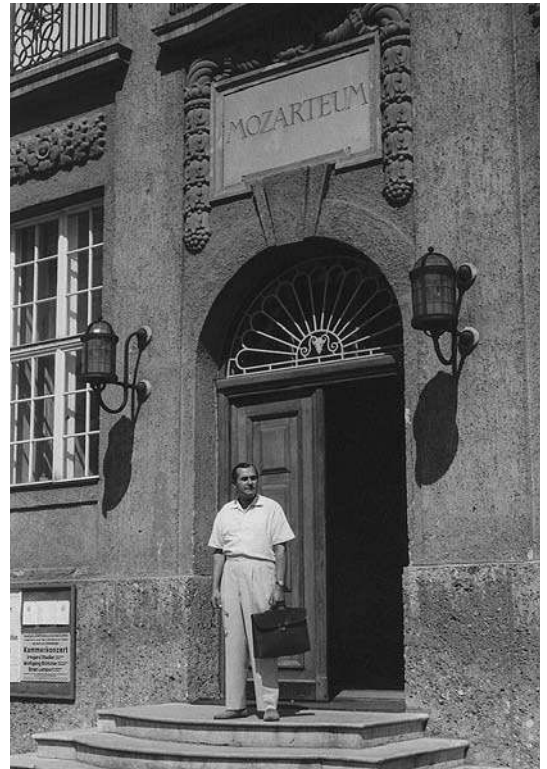
NOVE GLAZBENE ZBIRKE MUZEJA GRADA ZAGREBA: ZBIRKA RUDOLFA KLEPAČA / DONACIJA MARINE WÜRTH KLEPAČ

mr. sc. MAJA ŠOJAT-BIKIĆ □ Muzej grada Zagreba, Zagreb

sl.1. Rudolf Klepač

sl.2. Ispred Mozarteuma u Salzburgu

1 Operne pjevačice Ruža Pospis Baldani, Nada Puttar Gold, Lidija Horvat Dunjko, Inge Heintl, Ludmila Radoboj, Jasenka Galin Perinić, Marija Glivarec, Gabrijela Horvat, operni pjevač Franjo Petrušaneć, pijanist Jurica Muraj, violinisti Josip Klima i Augustin Detić, klarinetist Anđelko Ramušćak, flautist Vladimir Kondres, čembalistica i pijanistica Višnja Mažuran. Tu su i najstariji poznati domaći skladatelj iz sjeverne Hrvatske, Leopold Ignacije Ebner te njegova kćerka Marija Ebner, pjevačica i do danas najranije poznata koncertna pijanistica u Hrvatskoj. Iz Varaždina potječu gitarist i skladatelj Ivan Padovec, dirigenti Nikola Fallner i Đorđe Vaić, pijanistica Sidonija Geiger, skladatelj Vjekoslav Rosenberg-Ruzić, baletni umjetnik Štefan Furijan, muzikologinja Zdenka Veber.

Marina Würth Klepač, kćerka operetne prvakinje Ruže Cvjetičanin (Zagreb, 5. veljače 1916. – Zagreb, 18. veljače 2002.) i fagotista, dirigenta i pedagoga Rudolfa Klepača (Majerje, 30. ožujka 1913. – Zagreb, 1. siječnja 1994.), darovala je predmete iz ostavštine svojih roditelja Muzeju grada Zagreba. U prošlom broju (*Informatica Museologica* 39 (1-2) 2009.) dali smo prikaz Zbirke Ruže Cvjetičanin, a sada prezentiramo i analiziramo sadržaj Zbirke Rudolfa Klepača. Svečana javna primopredaja obju zbirki održana je 5. veljače 2009. u Muzeju grada Zagreba. Nije nebitno napomenuti da je prije primopredaje, autorica teksta i posrednica u donaciji digitalizirala zbirke, izradila njihov računalni katalog s opisom, kako na razini zbirke, tako i na razini predmeta. Time je protokol donacije u cijelosti dokumentiran i pohranjen u muzejskoj arhivi.

Prof. Rudolf Klepač, potekao iz varaždinskog kraja, koji je svijetu glazbe dao niz vrsnih, u nas i u svijetu

renomiranih glazbenih umjetnika¹, ušao je u sam vrh svjetske elite instrumentalnih solista i stekao laskave epitete “Heifetz ili Rubinstein na fagotu”², “pjevač na fagotu”³, “prvi fagotist Europe”⁴, “Mozartov fagotist”⁵, dok su za njegovo glazbalo govorili kako “to više nije fagot, to je violina”⁶.

Fagot je instrument koji ne pripada obitelji popularnih instrumenata poput glasovira, violine ili violončela i na njemu su rijetki umjetnici stekli slavu, pa je tim veća zasluga Rudolfa Klepača, koji je svoju sudbinu vezao za glazbalo o kojem zlobnici pričaju da je greškom sklopljeno od nekoliko polomljenih klarineta i oboa⁷ i što je taj, tobože neprivlačiv instrument izabrao za životnog druga.⁸ Uz kontinuirani razvoj trojne karijere solista, dirigenta i pedagoga, imao je dovoljno energije i na polju neformalnoga, ali vrlo učinkovitoga kulturnog pokliskarstva. Neumorno je gradio mostove između svoga zagrebačkoga glazbenog ishodišta i europskoga

glazbenog svetišta, grada fenomena – Mozartova Salzburga. Zbog toga je za grad Zagreb, iz čije je Muzičke akademije i orkestrara stasao i čije je ime upisao na europski glazbeni zemljovid, iznimno važno da se ostavština maestra Klepača⁹ integralno očuva u muzejskoj instituciji (i ne podijeli na tradicionalne zbirke prema vrsti materijala: arhivalije, medalje i plakete, fotografije, plakati, tekstil, svakodnevnica itd.) te u

doglednoj budućnosti prezentira javnosti, zajedno sa Zbirkom Ruže Cvjetičanin.

Opis zbirke

Opis na razini zbirke prema modelu RSLP¹⁰ dan je u sljedećoj tablici.

Naziv zbirke:	Zbirka Rudolfa Klepača	
Opis zbirke:	zbirka predmeta iz ostavštine fagotista, dirigenta i pedagoga Rudolfa Klepača (Majerje, 30. ožujka 1913. - Zagreb, 1. siječnja 1994.)	
Fizička obilježja	556 predmeta fotografije (76) koncertni plakati (27) koncertni programi i programske knjižice (178) partiture i notna izdanja (4) ostala izdanja (1) časopisi (4) novinski članci (208) dokumenti (45) nagrade (8) ostali 3D predmeti (5)	
Jezici	hrvatski, njemački, engleski, češki, poljski, talijanski	
Tip zbirke	kulturno-povijesna, glazbena	
Tema	koncept:	klasična glazba
	predmet:	fagot
	ime:	Rudolf Klepač, Željko Klepač, Ruža Cvjetičanin, Zagrebački solisti, Komorni orkestar Radio Zagreba, Zagrebačka filharmonija, Zagrebački simfoničari, Zagrebački komorni oktet, Muzičke večeri Radio Zagreba, Hrvatski glazbeni zavod, Koncertni studio Istra, HNK Zagreb, KD "Vatroslav Lisinski", Dubrovačke ljetne igre, Varaždinske barokne večeri, Muzički biennale Zagreb, Visoka škola Mozarteum, Orkestar Mozarteuma, Serenadni ansambl, Salzburško udruženje za komornu duhačku glazbu, Salzburške svečane igre, Međunarodna ljetna akademija Mozarteuma, Praško proljeće

2 Biancolli, Louis. Salzburg Ensemble Delights. // New York World Telegram and Sun, 25. travnja 1956.

3 "Instrumentalni solist Rudolf Klepač, fagotist, izvodio je beskrajne Mozartove melodije kao da je pjevač, koji je nekim čudom istodobno obdaren glasovima Leporella, Figara, Almavive i Osmina." Thorpe, Day. Clarity and Perfection Stamp Mozarteum. // The Evening Star, 19. ožujka 1956., str. 15. (Riječ je bas-baritonskim junacima Mozartovih opera *Don Giovanni*, *Figarov pir* i *Otmica iz Saraja*, nap. a.)

4 Salzburger Volksblatt, 27. travnja 1978., str. 7.

5 Mozarts Fagottist. // Stuttgarter Zeitung, 21. svibnja 1969., str. 37.

6 Talijanski pijanist i dirigent Carlo Zecchi, čest gost i na zagrebačkim koncertima, čestitao je Klepaču nakon koncerta u Salzburgu 1960. upravo tim riječima. Reiching, Aleksandar. *Heifetz fagota* u Zagrebu. // Telegram, 13. siječnja 1961., str. 11.

7 Martinović, Stjepo. Ambasador u Mozartovu gradu. // Arena. 1001, (1980.), str. 24. (*Fagotto* na talijanskom znači svežanj, nap. a.)

8 Ambrožić-Paić, Arlette. *Hvatanja dosta!* // Svijet. 8, (1984.), str. 32.

9 Najvredniji predmet, Klepačev fagot marke Heckel, u ostavštini je sina Željka (Zagreb, 23. listopada 1950. – Zagreb, 26. travnja 2005.), koji je također bio virtuoz na fagotu.

10 RSLP Collection Description. [citirano: 2008-12-19] Dostupno na: <http://www.ukoln.ac.uk/metadata/rslp/schema/>

11 U privatnom vlasništvu donatorice ostalo je još nekoliko stotina novinskih isječaka s kritikama. Obitelj Klepač sačuvala je ukupno više od 800 novinskih isječaka. Donirana zbirka sadržava novinske isječke iz hrvatskoga tiska (Borba, Narodni list, Vjesnik, Večernji list, Vjesnik u srijedu, Telegram, Studentski list, Studio, Arena, Vikend, Svijet, Matica, Varaždinske vijesti, Male novine), austrijskog tiska (Demokratisches Volksblatt, Salzburger Nachrichten, Salzburger Volksblatt, Salzburger Volkszeitung, Bild-Telegraf, Kleine Zeitung, Kurier, Oberösterreichische Nachrichten, Tagblatt, Tiroler Nachrichten), njemačkog tiska (Badische Zeitung, Hannoverische Allgemeine Zeitung, Rhein-Neckar Zeitung, Stuttgarter Zeitung, Süddeutsche Zeitung, Westfälische Rundschau), američkog tiska (The Capital Times, Cleveland Plain Dealer, Daily Hampshire Gazette, The Evening Star, The Huntington Advertiser, The Morning Call, The New York Times, New York World Telegram and Sun, The Springfield Union, The Washington Post and Times Herald, Waterloo Daily Courier) i slovenskog tiska (Večer).

12 Šola, Tomislav. Eseji o muzejima i njihovoj teoriji: Prema kibernetičkom muzeju. Zagreb: Hrvatski nacionalni komitet ICOM, 2003., str. 43.

13 Muzejski dokumentacijski centar organizirao je u listopadu 2006. Međunarodni stručni skup *Muzej(i) i književnost(i)*, posvećen književnim ostavštinama u muzejima. Radovi sa skupa objavljeni su u *Muzeologiji* 43/44. S nestrpljenjem očekujemo sličan skup koji bi problematizirao sudbinu glazbenih ostavština u muzejima.

	mjesto:	Zagreb, Varaždin, Dubrovnik, Salzburg, Innsbruck, Beč, Linz, Graz, Schärding, Badgastein, Moers, Hamm, Olten, Frankfurt, Stuttgart, München, Marburg, Hannover, Ludwigshafen, Bonn, Dornbirn, Prag, Ascona, Verona, Katowice, Bytom, Maribor, Sarajevo, Northampton, Huntington, Boston, Chicago, Milwaukee, Washington, Cleveland, Kansas City, Allentown, Bloomington, New York
Vrijeme	prikupljanja:	1926.-1994.
	nastanka:	1926.-1994.
Vlasnik	Marina Würth Klepač	
Pridružena zbirka	Zbirka Ruže Cvjetičanin	
Datum ulaska	9. siječnja 2009.	
Način ulaska	poklon	
Podrijetlo	Marina Würth Klepač, Zagreb, Tratinska 61	
Posredovanje	mr. sc. Maja Šojat-Bikić, MGZ	

Tablica 1. Opis na razini zbirke

Kako je iz opisa razvidno, zbirka se pretežito sastoji od arhivalija. Više od dvije stotine novinskih prikaza i glazbenih kritika¹¹ ocrta fenomen Rudolfa Klepača i dokumentira povijesnu poziciju toga velikog umjetnika na jednome osamljenom solističkom instrumentu u obitelji daleko razvikanije solističke braće, pažene i mažene u solističkoj literaturi iz najvećih skladateljskih pera. Možda ponešto "monoton", unimodalni materijal bit će poseban izazov autorima izložbe – kako to "suhoparno" štivo glazbene kritike, stručnih podataka, hvalospjeva i glazbenih metafora pretočiti u atraktivan, trodimenzionalan i multimodalni jezik izložbene komunikacije i ispričati koherentnu priču. Dok je njegova supruga Ruža Cvjetičanin svoju glazbenu ljubav realizirala u jednome nadasve popularnom glazbenom žanru – opereti, Rudolf Klepač morao je iz akustičke mase i dubine simfonijskog orkestra oslobađati svoje pomalo nezgrapno i bufoneskno glazbalo i ispravljati koncertne zablude i nepravde. Umjetnički par – primadona, ljubimica Zagreba, čiji je život dostojan čak i filma, i maestro, zaneseni borac za bolju budućnost svoga glazbala, čije su dvije magistralne karijere oplemenjene skladnim i sretnim bračnim desetljećima – poseban su izazov za muzeološko promišljanje. Izložba će svakako morati kontrapunktirati te dvije glazbene teme.

Glazbene zbirke, koje se većinom shvaćaju kao skup "nijemih instrumenata", koji više svjedoči o oblikovanju glazbala, a manje o glazbenom životu pojedine zajednice ili fenomenu glazbe općenito, u startu su u nepovoljnijem

položaju u muzejskim institucijama zbog nezastupljenosti stručnih disciplina koje bi ih adekvatno obradile i prenosile. Tomislav Šola duhovito će primijetiti u *Uvodu u kritiku muzeja*: "Ako naši korisnici trebaju muzej zvuka, nudimo im muzej glazbenih instrumenata u kojem zadivljujući broj izvornih glazbenih instrumenata štljivo svjedoči o povijesti dizajna instrumenata."¹² Nešto slično dopuštamo si primijetiti i kad je riječ o postavima "nijemih" soba Ivana pl. Zajca, Dore Pejačević i drugih glazbenih umjetnika, koje više svjedoče o dizajnu namještaja i slikarskim dometima tadašnjih portretista, a daleko manje o društvenomu i glazbenom kontekstu u kojemu su njihovi bivši vlasnici živjeli i stvarali, da ne govorimo o tome kakvu su to zapravo glazbu skladali.¹³ No vratimo se sadržaju Klepačeve zbirke.

Sadržajna analiza Zbirke Rudolfa Klepača

Analizom sadržaja Zbirke dolazimo do informacijske strukture prikazane u tablici 2. (jedne od mogućih struktura; one nikad nisu lišene subjektivne dimenzije informacijskog stručnjaka jer nas nijedna tehnologija ne oslobađa misaonog procesa i subjektivnosti klasifikacije, interpretacije i naracije). Svaka od tih informacijskih cjelina, "priča unutar priče", koje ukratko iznosimo u nastavku, razvija se oko predmeta u zbirci (osnovnih fizičkih i intelektualnih jedinica bavljenja u bilo kojoj klasifikaciji, interpretaciji i naraciji).

1.	Prve godine
1.1.	Na Državnom konzervatoriju
1.2.	Izlet u jazz
1.3.	U dubini orkestra
2.	Solist s misijom
2.1.	Solo instrument po svom vlastitom pravu
2.2.	Skladatelji za Klepača
3.	U europskom glazbenom svetištu
3.1.	Grad fenomen
3.2.	Orkestar po mjeri Mozarta
3.3.	Mozartov fagotist
3.4.	Salzburške svečane igre
3.5.	Serenade u dvorcu
3.6.	Mozartovi tjedni
3.7.	Glazbeno proljeće
4.	Američka turneja: <i>all-Mozart</i> program
5.	Život u fraku
5.1.	Omiljeni fagot-koncert
5.2.	Ansambli
5.3.	Dirigenti
5.4.	Festivali
6.	Dva Klepača – dva fagota
7.	Predani pedagog
7.1.	Na Muzičkoj akademiji
7.2.	U Mozarteumu
8.	Za dirigentskim pultom
8.1.	Zagrebački debi
8.2.	Prvi Božićni koncert
8.3.	Posljednji put u Salzburgu
9.	Neumorni kulturni poklisar
9.1.	Karajan u Zagrebu
9.2.	Salzburg pozdravlja Zagreb
9.3.	Glazbeni pozdravi iz domovine

Tablica 2. Informacijska struktura Zbirke Rudolfa Klepača

1. Prve godine

Godine 1938. Rudolf Klepač se upisuje na Državni konzervatorij u Zagrebu. Tada još nije postojao poseban odjel za puhače instrumente. Klepač diplomira fagot kao đak Antuna Kubina, koji će nakon Drugoga svjetskog rata otići u Prag. U zbirci nalazimo i jednu razglednicu koju Kubin 1965. godine šalje Klepaču.¹⁴ Ona svjedoči o prisnom odnosu profesora i studenta.

Na početku glazbene karijere Klepač svira u Jazz orkestru The Revellers, sastavljenome pretežito od intelektualaca i budućih liječnika. Svirali su na terasi Esplanade te nedjeljom u Glazbenom zavodu, na popodnevnim čajankama. Note nisu mogli kupiti pa bi

otišli u kino i "skidali" glazbu iz filmova. Dvije fotografije prikazuju nastup orkestra s Ivom Robićem.

Od 1945. do 1955. godine djeluje kao fagotist-solist u opernom orkestru HNK, Komornom orkestru Radio Zagreba, Simfonijskom orkestru Jugoslavenske radio-difuzije i Državnom simfonijskom orkestru (od 1951., danas Zagrebačka filharmonija). Sa zagrebačkom Operom i Baletom gostuje početkom 1955. godine u Londonu. O tome svjedoče fotografije, dokumenti (ugovor o stalnom angažmanu), programske knjižice i koncertni plakati. Dragocjeni su plakati Muzičkih večeri Radio Zagreba iz 1950-ih godina.

¹⁴ "Dragi Rudi! Ja se tako strašno veselim da ćeš doći da od veselja ću poluditi. Ipak nakon dvadeset godina ćemo se sastati. Samo se bojim da li ćeš mene prepoznati. Već sam stari magarac. No sve ćemo si reći. Samo dođi dečko moj zlatni..."

sl.3. Dirigent Ernst Märzendorfer i Rudolf Klepač na američkoj turneji 1956.

sl.4. Rudolf Klepač prima počasni pehar pokrajine Salzburger Land 1973.

sl.5. Program koncerta na Salzburškim svečanim igrama 1955.

15 Dugan, Franjo. Nauka o instrumentima. Zagreb: Udruženje studenata Državne muzičke akademije, 1936.

16 Prvi nastup imao je već 1955. g. Sljedeće godine pridružili su mu se i Zagrebački solisti. Klepač je na Svečanim igrama nastupio 29 puta i do danas po učestalosti nastupa zadržao primat među hrvatskim glazbenicima. Posebno je svečan bio koncert 5. kolovoza 1979., kad je proslavio svoj 25. uzastopni nastup na Igrama.

17 Nažalost, u ostavštini ne nalazimo nijednu LP ploču snimljenu za inozemne diskografske kuće.

18 Jedan od najznačajnijih festivala koncertantne glazbe, opere i drame, Salzburške svečane igre, inaugurirane su 22. kolovoza 1920., kad je na Domplatzu premijerno izvedena drama Huga von Hofmannsthal *Jedermann*, u režiji Maxa Reinhardta, po kojemu je nazvana i ova medalja. Salzburger Festspiele [citirano: 2009-01-10], dostupno na: <http://www.salzburgerfestspiele.at/dieinstitution/geschichte/>

2. Solist s misijom

S pravom se može ustvrditi kako je fagot, duboki drveni duhači instrument (nastao još u 16. st.), sve do pojave Rudolfa Klepača smatran pretežito orkestralnim instrumentom iako su se u literaturi mogli pronaći deseci djela napisanih za fagot (W. A. Mozart, A. Vivaldi, J. Chr. Bach, C. L. Dieter, F. Danzi i dr.). Franjo Dugan, st. zapisat će: "Fagot je nezahvalan instrument, jer zahtijeva mnogo vježbe i napora, a ne pruža mogućnost koncertnog instrumenta, iako su i na njemu moguće kojekakve tehničke vratolomije. S druge strane je fagot instrument u orkestru izvanredno potreban i tako reći nenadoknativ, jer daje bas za drvene svirale. [...] Njegov zvuk je ozbiljan i melankoličan. No, ako mu se dadu izvoditi burleskne figure, koje se protive njegovu karakteru, može se fagot upotrijebiti vrlo dobro za šaljive efekte i kojekakve muzičke karikature."¹⁵ Sav svoj život Rudolf Klepač posvetio je misiji dokazivanja suprotnoga. Štoviše, na njegov poticaj obogaćena je solistička literatura za fagot. Milko Kelemen, Stjepan Šulek, Bruno Bjelinski i Boris Papandopulo te slovenski skladatelj Uroš Krek napisali su koncerte za fagot koje je Klepač prouzročio u Zagrebu. Novinski isječci, fotografije, partitura Papandopulova koncerta, koncertni programi i plakati dokumentiraju tu misiju.

3. U europskome glazbenom svetištu

Godine 1955. austrijski dirigent Ernst Märzendorfer, zapazivši Klepača na gostovanju Zagrebačke filharmonije, poziva ga na audiciju u Salzburg. Odmah je primljen

kao solo-fagotist u čuvenom Orkestru Mozarteuma. Taj orkestar, sastavljen od četrdesetak glazbenika, brojčano i sastavom instrumentalista odgovarao bi veličini i zvuku orkestra kakav je poznavao sam Mozart. Klepač je redovito nastupao kao solist ili član orkestra na Salzburškim svečanim igrama (Salzburger Festspiele)¹⁶, Glazbenom proljeću (Musikalischer Frühling in Salzburg) te Mozartovu tjednu (Mozartwoche). O tome svjedoče fotografije, brojni koncertni programi i plakati u Zbirci. Zahvaljujući Klepaču, Orkestar Mozarteuma prvi je put gostovao u Zagrebu (i u tadašnjoj Jugoslaviji) 16. listopada 1970. u dvorani Istra, pod vodstvom Leopolda Hagera i uz solistički nastup Rudolfa Klepača u Mozartovu fagot-koncertu.

U Salzburgu je Klepač utemeljio i vodio Serenadni ansambl (Serenaden-Ensemble), sastavljen od vrsnih glazbenika, orijentiran ponajviše na klasični repertoar za duhače instrumente i komorne sastave. Ansambl je stekao međunarodnu reputaciju zahvaljujući ciklusu koncerata u salzburškom dvorcu Mirabell (Salzburger Schlosskonzerte). Također je od 1957. bio umjetnički voditelj Salzburškog udruženja za komornu duhačku glazbu (Salzburger Bläserkammermusikvereinigung), utemeljenoga godinu dana prije toga, s kojim je imao više od 300 nastupa u karijeri. Snimio je desetak LP ploča za Deutsche Grammophon, BASF i Amadeo.¹⁷

Za svoje dugogodišnje sudjelovanje na Svečanim igrama nagrađen je dvjema medaljama Maxa Reinhardta (1962. i 1970.).¹⁸ Godine 1973. postao je počasni građanin grada Salzburga, kojom mu je prilikom dodijeljen zlatni prsten s gradskim grbom i počasni

sl.6. Rudolf Klepač prima Zlatni prsten grada Salzburga 1973.

sl.7. Program koncerta sa Zagrebačkim solistima na Salzburškim svečanim igrama 1956.

pokal vlade pokrajine Salzburger Land.¹⁹ Srebrna Mozartova medalja Međunarodne zaklade Mozarteum (Internationale Stiftung Mozarteum) dodijeljena mu je 5. prosinca 1975. za izvrsnu interpretaciju Mozartove glazbe za fagot.²⁰ Nakon umirovljenja 1978. pa sve do 1992. g. redovito se vraćao u Salzburg kao koncertni umjetnik, dirigent i pedagog

4. Američka turneja: all-Mozart program

Posebno mjesto u karijeri prof. Klepača pripada američkoj turneji s Orkestrom Mozarteuma pod vodstvom Ernsta Märzendorfera, u ožujku i travnju 1956. godine. Bilo je to prvo gostovanje toga uglednog orkestra u SAD-u i Kanadi, koji je izvodio samo Mozartova djela u povodu obilježavanja 200. obljetnice skladateljeva rođenja. Kao solisti, osim Klepača, nastupili su Ralph Herbert, bariton iz opere Metropolitan te Emmy Loose, sopranistica Bečke državne opere. Novinski isječci sa sjajnim glazbenim kritikama, fotografije, programske knjižice, pismo i razglednice supruzi Ruži Cvjetičanin svjedoče o golemom uspjehu i američkom "otkriću" Mozartova fagot-koncerta. Prvi koncert održan je 7. ožujka u dvorani John M. Green Hall Smith Collegea, u Northamptonu, Massachusetts. Kritičar Willard M. Clark napisao je: *Jedno od najljepših djela koje je Mozart ikada napisao jest Koncert za fagot i orkestar u B-duru [...] Rudolf Klepač i orkestar pružili su izvanrednu izvedbu. Solist je izvrstan. Ton koji izvlači iz instrumenta uvijek je čist i prekrasno obojen. Njegovo je fraziranje nepogrešivo.*²¹

Klepač je devet puta nastupio kao solist u Mozartovu fagot-koncertu, a šest puta kao solist u Koncertantnoj simfoniji za obou, klarinet, fagot i rog. Posebno valja istaknuti nastupe u Carnegie Hallu u New Yorku (9. ožujka), Constitution Hallu u Washingtonu (18. ožujka) i Orchestra Hallu u Chicagu (14. travnja). To je bilo jedino izvaneuropsko gostovanje Rudolfa Klepača.²²

5. Život u fraku

Rudolf Klepač identificiran je s omiljenim Mozartovim Koncertom za fagot u B-duru (K. 191), djelom koje je najviše volio i najčešće izvodio (više od 150 puta). Koncert napisan 1774. godine u Salzburgu, ujedno prvi solo-koncert tada osamnaestogodišnjeg skladatelja, postao je standard fagotističkog repertoara, kojim su pokazane sve mogućnosti instrumenta, a Klepaču je donio svjetsku slavu. Njemački kritičar K. H. Ruppel napisao je da ni lirski bariton ne bio mogao tako pjevati kako Klepač delikatno i čudesno frazira lirske dionice ovoga koncerta.²³ Mali jubilej, 145. izvedbu toga koncerta Klepač je proslavio uz Zagrebačku filharmoniju i dirigenta Lovru pl. Matačića 25. svibnja 1986. godine u KD "Vatroslav Lisinski". Najviše koncerata za fagot napisao je Antonio Vivaldi (38). Klepač je često izvodio i nekoliko Vivaldijevih koncerata, od kojih je 1969. za Jugoton, u suradnji sa Zagrebačkim solistima, snimio četiri.

Bio je čest gost koncertnih podija u Austriji, Njemačkoj, Švicarskoj, Italiji, Francuskoj, Belgiji, Luksemburgu, Češkoj i Poljskoj, o čemu svjedoče

¹⁹ Zlatni prsten nalazi se u ostavštini pok. Željka Klepača, a pokal je zadržala donatorica.

²⁰ Mozartova medalja ostala je u vlasništvu donatorice.

²¹ Clark, Willard M. Mozarteum Orchestra Scores Success at Smith. // The Springfield Union, 8. ožujka 1956., str. 31.

²² U tisku i koncertnim programima često se navode pogrešni podaci o gostovanjima izvan Europe, koja su bila planirana, ali se zbog određenih razloga nisu realizirala, pa ovime ispravljamo pogrešne navode.

²³ Ruppel, K. H. Im Geiste Clara Haskils. // Süddeutsche Zeitung, 16. prosinca 1960., str. 17.

sl.8. Serenadni ansambel iz Salzburga
(Rudolf Klepač drži note)

brojni koncertni programi i plakati. Koncertirao je sa Zagrebačkim solistima, Komornim orkestrom Radio Zagreba, Zagrebačkom filharmonijom, Zagrebačkim simfoničarima, Gradskim orkestrom Dubrovnik, Hrvatskim komornim orkestrom, Simfonijskim orkestrom Radio-televizije Sarajevo, Bečkim simfoničarima, Stuttgartskom filharmonijom, Šleskom filharmonijom, Simfonijskim orkestrom iz Innsbrucka, Filharmonijskim orkestrom iz Graza, Komornim orkestrima iz Stuttgarta, Münchena, Klagenfurta i Linza, Bečkim solistima (Die Wiener Streichersoliste), ansamblima Festival Strings iz Luzerna, I Solisti Veneti, Camerata academica des Mozarteums, no ponajprije valja istaknuti Orkestar Mozarteuma, u kojem je bio dugogodišnji solo-fagotist, te komorne ansamble koje je utemeljio i vodio (Salzburger Bläserkammermusikvereinigung, Serenaden-Ensemble, Zagrebački komorni oktet²⁴).

Na koncertnim podijima izvodio je oko dvadeset solističkih djela za fagot pod ravnanjem vodećih domaćih i stranih dirigentata: Antonija Janigra, Mladena Bašića, Stjepana Šuleka, Milana Horvata, Lovre pl. Matačića, Igora Gjadrova, Antona Nanuta, Mladena Pozajića, Same Hubada, Uroša Lajovica, Jeana Martinona, Carla Zecchija, Ernsta Märzendorfera, Bernharda Paumgartnera, Leopolda Hagera, Rudolfa Baumgartnera, Wolfganga Hofmanna, Volkera Wangenheima, Michaela Hutterstrassera, Georga Ludwiga Jochuma, Friedricha Zauna, Josepha Schröcksnadela, Hansa Stadlmaira, Karla Österreichera, Bernharda Conza, Kurta Wössa, Roberta Wagnera, Hansa Haringa, Gerharda Wimbergera, Hansa

Waltera Kämpfela, Hansa Müllera Kraya, Günthera Wicha, Christopa Steppa, Ursa Schneidera, Karola Stryje, Jerzyja Katlewitza, Kirila Kondrašina, Heinricha Hollreisera, Petera Schrottnera, Rudolfa Moralta, Rudolfa Barshajja, Sándora Véggha, Claudija Scimonea, Ralfa Weikerta, Thomasa Sanderlinga i Siegfrieda Köhlera.

Nastupao je na brojnim festivalima u zemlji i inozemstvu: na Dubrovačkim ljetnim igrama, Osorskim glazbenim večerima, Zagrebačkomu muzičkom biennalu, Varaždinskim baroknim večerima (prvi put tek 27. rujna 1981.!), Sarajevskim večerima muzike, Salzburškim svečanim igrama, Mozartovu tjednu i Glazbenom proljeću u Salzburgu, Ljetnim igrama u Innsbrucku (Innsbrucker Sommerspiele), Praškom proljeću (Pražské jaro), Svibnju u Versaillesu (Mai de Versailles), Festivalu u Stavelotu (Festival de Stavelot), Svečanim igrama u Schwetzingenu (Schwetzinger Festspiele) i Međunarodnom festivalu suvremene glazbe u Veneciji (La Biennale di Venezia).

6. Dva Klepača – dva fagota

Sin Željko diplomirao je fagot u očevoj klasi na Visokoj školi za glazbu i dramsku umjetnost Mozarteum u Salzburgu (Hochschule für Musik und darstellende Kunst Mozarteum). Otac i sin često su nastupali zajedno. Velika glazbena poslastica i prava rijetkost dogodila se na Salzburškim svečanim igrama 20. kolovoza 1975. g., kad su Rudolf i Željko Klepač dali novovjeku praižvedbu Dieterova Koncerta za dva fagota, koji je dr. Rudolph

²⁴ Zagrebački komorni oktet imao je svoj prvi nastup 8. siječnja 1985. u Hrvatskome glazbenom zavodu.

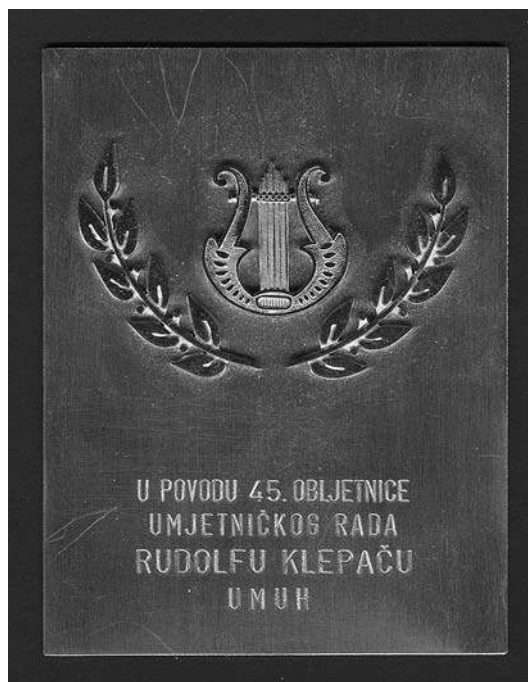
sl.9. Srebrna Mozartova medalja dodijeljena 1975 (privatno vlasništvo Marine Würth Klepač)

sl.10. Medalja Hrvatskoga glazbenog zavoda 1977.

sl.11. Medalja Maxa Reinhardta dodijeljena 1962.

sl.12. Plaketa Udruženja muzičkih umjetnika Hrvatske 1988.

Angermüller otkrio 1971. u knjižnici Mozarteuma. Christian Ludwig Dieter i sam je bio vrstan fagotist. Djelo je nastalo 1780-ih godina, a autograf je zagubljen. Otac i sin Klepač svirali su uz Orkestar Mozarteuma pod ravnanjem Ralfa Weikerta i uz prijenos 40 radijskih postaja. Novinski isječci sa sjajnim kritikama svjedoče o tome iznimnom europskom glazbenom događaju. Djelo su izveli i na Dubrovačkim ljetnim igrama 1978. godine te u Zagrebu 8. siječnja 1982., uz Zagrebačku filharmoniju i dirigenta Thomasa Sanderlinga.

7. Predani pedagog

Klepač je, od 1954. do 1961. g. djelovao kao profesor na Duhačkom odjelu Muzičke akademije u Zagrebu.²⁵ Na Visokoj školi za glazbu i kazališnu umjetnost Mozarteum od 1955. do 1978. g. vodio je Odsjek za fagot i komornu glazbu. Naslov profesora, što ga dodjeljuje predsjednik Republike Austrije, stekao je 5. ožujka 1969. g.²⁶ Povjerenost mu je doživotno vođenje majstorskih tečajeva fagota na Međunarodnoj ljetnoj

akademiji Mozarteuma (Internationale Sommerakademie Hochschule "Mozarteum"), o čemu svjedoče programske knjižice Akademije. Također je bio član žirija na međunarodnim glazbenim natjecanjima.

8. Za dirigentskim pultom

Asistirajući slavnom dirigentu i mocartologu Bernhardu Paumgartneru, Rudolf Klepač otkrio je svoju dirigentsku vokaciju. Kulturu komornog muziciranja s velikim je entuzijazmom prenosio u zagrebačku sredinu, ne samo kao solist, već i kao dirigent. Kao vrstan tumač Mozartove glazbe, bio je jednako posvećen Mozartu i u dirigranju, ističući pritom: "Mozarta se ne dirigira! Dirigira se Stravinskog. Mozarta valja studirati, a navečer na koncertu, muzicirati."²⁷ Dirigentski debi imao je u zagrebačkoj dvorani Istra 11. veljače 1968. g. dirigrirajući

²⁵ Jedan od prvih instrumenata koji se počeo učiti na Duhačkom odjelu, utemeljenom školske godine 1954./55. bio je fagot, a prvi nastavnik Rudolf Klepač. Nastavu je 1961. preuzeo Marijan Kobetić. 30 godina Duhačkog odjela Muzičke akademije u Zagrebu. Zagreb: Muzička akademija, 1985., str. 12-13.

²⁶ Diploma profesora, koju je Klepaču dodijelio predsjednik Republike Austrije dr. Bruno Kreisky, ostala je u vlasništvu donatorice.

²⁷ Magdić, Branko. Jubilej za pultom. // Večernji list, 20. ožujka 1988., str. 9.

sl.13. Puhački kvintet iz Salzburga (Rudolf Klepač u sredini)

manje poznata Mozartova djela. Dirigirajući Mozarta, proslavio je 45. obljetnicu umjetničkog djelovanja 18. ožujka 1988. godine u KD "Vatroslav Lisinski".

Ravno je prvim Božićnim koncertom u Hrvatskome narodnom kazalištu 22. prosinca 1990. godine, čiji je prihod išao u korist obnove zagrebačke prvostolnice. U Zbirci nalazimo fotografije, program koncerta i novinske isječke. Svoj posljednji dirigentski nastup u Salzburgu imao je 12. studenoga 1992. u Velikoj festivalskoj dvorani, sa Simfonijskim orkestrom HRT-a i ruskim violinistom Maksimom Fedotovim.

9. Neumorni kulturni poklisar

U Salzburgu, gradu fenomenu s deset koncertnih dvorana, Klepač je našao svoju drugu glazbenu domovinu iz koje je uporno i nesebično gradio kulturne mostove prema svome glazbenom ishodištu – Zagrebu i svojoj domovini Hrvatskoj. Silno je želio da i Zagreb dobije svoj festival klasične glazbe pa je predlagao jesenski festival slavenske glazbe, ponajprije slavenske opere.²⁸ Zahvaljujući njegovoj aktivnosti u Salzburgu su gostovali Opera i Balet Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagrebački solisti, Zagrebačka filharmonija i Zagrebački

²⁸ Erceg, Dubravka. Interes u svijetu za zagrebačke muzičke umjetnike. // Vjesnik, 12. veljače 1964., str. 6.

sl.14. Lovro Matačić i Rudolf Klepač za pokusa u KD Vatroslav Lisinski

sl.15. Dirigentski štapić Rudolfa Klepača

simfoničari RTZ-a. Godine 1965. u Zagreb je doveo Herberta von Karajana kako bi čuo izvedbu Borisa Godunova u HNK. Karajan je potom angažirao zbor HNK u spektakularnoj postavi Musorgskijeve opere na Salzburškim svečanim igrama (1965.-1967.).

Klepač je, u suradnji sa Skupštinom grada Zagreba, sudjelovao u organizaciji Zagrebačkih (28. travnja – 11. svibnja 1969.) i Dubrovačkih tjedana u Salzburgu (1977.) te nastupao na Zagrebačkim tjednima u Bologni (ožujak 1969.).

Priredbe salzburškog tjedna pod naslovom Salzburg pozdravlja Zagreb održane su od 20. do 25. travnja 1971. u Hrvatskome glazbenom zavodu (koncert Serenadnog ansambla pod vodstvom Rudolfa Klepača), Hrvatskome narodnom kazalištu (izložba *50 godina Salzburških svečanih igara* i gostovanje Salzburške opere), Koncertnom studiju Istra (koncert Orkestra Mozarteuma, 22. travnja) i Centru za kulturu (projekcije filmova, predavanje te izložba *Salzburg – ljepi grad*).

Silvije Hum snimio je za RTZ dokumentarni film *Jedan dan u Salzburgu* s Rudolfom Klepačem kao domaćinom. Prvi put je emitiran na Drugom programu RTZ-a 17. prosinca 1988. godine, a danas se čuva u arhivi HRT-a.

Zaključno

Zbirka Rudolfa Klepača, zajedno sa Zbirkom Ruže Cvjetičanin, dragocjena je dopuna mozaika zagrebačke i hrvatske kulturne baštine, nadasve reproduktivnoga, glazbeno-scenskog segmenta, još

uvijek zapostavljenoga u baštinskoj komunikaciji. Obje su zbirke digitalizirane i sadržajno obrađene. Uspijemo li pokrenuti projekt *Zagrebački umjetnički parovi online*, zbirke bi našle put i do najšireg kruga korisnika. Prilozi donose temeljne znanstvene informacije, nužne za valorizaciju značenja Zbirke Rudolfa Klepača.

PRILOZI

A. Solistički repertoar

Claude Arrieu (1903.-1990.): Trio za obou, klarinet i fagot

Georges Auric (1899.-1983.): Trio za obou, klarinet i fagot

Johann Christian Bach (1735.-1782.): Koncert za fagot i orkestar u Es-duru

Bruno Bjelinski (1909.-1992.): Koncert za fagot u B-duru

Franz Danzi (1763.-1826.): Koncert za fagot i orkestar u F-duru

Christian Ludwig Dieter (1757.-1822.): Koncert za dva fagota i orkestar u B-duru

Johann Friedrich Fasch (1688.-1758.): Koncert za fagot

Milko Kelemen (1924.): Koncert za fagot i gudače u e-molu (1956.); praizvedba 11. travnja 1957. u Zagrebu, solist Rudolf Klepač

Uroš Krek (1922.-2008.): Koncertna muzika za fagot i orkestar u B-duru (1954.); prva izvedba u Zagrebu 26. rujna 1955., solist Rudolf Klepač

Hannes Kuegerl (1906.-1990.): Koncert za fagot i orkestar (1959.)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756.-1791.): Koncert za fagot i orkestar u B-duru, K. 191 (1774.)

W. A. Mozart: Sonata za fagot i violončelo u B-duru, K. 292

W. A. Mozart: Koncertantna simfonija za obou, klarinet, fagot i rog, K. 297b

- Boris Papandopulo (1906.-1991.): Koncert za fagot i orkestar
 Alojz Srebotnjak (1931.): Serenada za flautu, obou i fagot; svjetska praižvedba na Muzičkom biennalu Zagreb 15. svibnja 1965., Duhacki trio (Hellmut Zangerle, flauta, André Landrot, oboa, Rudolf Klepač, fagot)
- Carl Stamitz (1745.-1801.): Koncert za fagot i orkestar u F-duru
- Richard Strauss (1864.-1949.): Duett-Concertino za klarinet, fagot, gudački orkestar i harfu
- Stjepan Šulek (1914.-1986.): Koncert za fagot i orkestar u c-molu (1958.); praižvedba 2. lipnja 1958. u Zagrebu, solist Rudolf Klepač
- Antonio Vivaldi (1678.-1741.): Koncert za fagot, gudače i čembalo u e-molu, RV 484
- A. Vivaldi: Koncert za fagot i gudače u c-molu, RV 401
- A. Vivaldi: Koncert za fagot, gudače i čembalo u d-molu
- A. Vivaldi: Koncert za fagot, gudače i čembalo u B-duru "La notte", RV 501
- A. Vivaldi: Koncert za fagot, gudače i čembalo u g-molu, RV 495
- A. Vivaldi: Koncert za fagot, gudače i čembalo u F-duru
- Carl Maria von Weber (1786.-1826.): Koncert za fagot i orkestar u F-duru, op. 75 (1811.)

B. Diskografija

ACANTA

- DC 22003
 W. A. Mozart: Fagottkonzert B-Dur KV 191
 Mozarteum Orchester Salzburg
 Dirigent: Leopold Hager

AMADEO, Österreichische Schallplatten AG.

- AVRS 6051, Zagreber Solisten / Antonio Janigro / A. Vivaldi
 Concerto für Fagott, Streicher und Cembalo in E-Moll
 AVRS 130 101 ST, Musik im Salzburger Mozarthaus, 1965.
 W. A. Mozart: Sonate für Fagott und Violoncello B-Dur KV 292
 Rudolf Klepac (Fagott), Eberhard Finke (Violoncello)

ARCHIVE PRODUCTION DEUTSCHEN GRAMOPHON

- ARC-3116, The Italian Settecento / Antonio Vivaldi, 1959.
 Concerto per Fagotto in E minor P. 137
 Festival Strings Lucerne
 Leader: Rudolf Baumgartner
 2533 044, Antonio Vivaldi: Bläserkonzerte (Concertos for Wind Instruments), 1968.
 Concerto g-moll für Violine, 2 Flöten, 2 Oboen, 2 Fagotte, Streicher und Continuo PV 383 ("per l'orchestra di Dresda")
 Concerto F-dur für Flöte, Oboe, Fagott, Streicher und Continuo PV 261 (*La Tempesta di Mare*, Op. X, Nr. 1)
 Münchener Kammerorchester
 Dirigent: Hans Stadlmair

BASF

- 20 22003-6, 1973.
 W. A. Mozart: Fagottkonzert B-Dur KV 191
 Mozarteum Orchester Salzburg
 Dirigent: Leopold Hager

COLUMBIA

- MCS 9080
 W. A. Mozart: Sonata for Cello and Fagott
 Rudolf Klepac, bassoon, Eberhard Finke, cello

DECCA

- DL 9834, The Mozarteum Orchestra of Salzburg Plays Mozart, 1957.
 Concerto in B Flat Major for Bassoon and Orchestra K. 191
 Ernst Märzendorfer, Conductor

DEUTSCHE GRAMMOPHON

- DGG 14097, 1956.
 A. Vivaldi: Bassoon Concerto in E minor, P137
 Rudolf Baumgartner
 DGG 18297, 1956.
 W. A. Mozart: Fagottkonzert B-Dur KV 191
 Mozarteum Orchester Salzburg
 Ernst Märzendorfer

HELIODOR

- HS 25002, 1957.
 W. A. Mozart: Fagottkonzert B-Dur KV 191
 Mozarteum Orchester Salzburg
 Conductor: Ernst Märzendorfer
 89522
 W. A. Mozart: Fagottkonzert B-Dur KV 191
 Mozarteum Orchester Salzburg
 Conductor: Ernst Märzendorfer
 2548 040, Antonio Vivaldi: 4 Concerti
 Concerto per fagotto e-moll
 Festival Strings Lucerne
 Rudolf Baumgartner, Conductor
 478415
 W. A. Mozart: Fagottkonzert B-Dur KV 191
 Mozarteum Orchester Salzburg
 Dirigent: Ernst Märzendorfer

JUGOTON

- LSY 66124, A. Vivaldi: Četiri koncerta za fagot, gudače i čembalo, 1969.
 Koncert u e-molu
 Koncert u d-molu
 Koncert u B-duru *La notte*
 Koncert u g-molu
 Zagrebački solisti

METRANOME CLASSIC

- 201 809, Vivaldi / Concerti
 Concerto für Fagott, Streicher und Cembalo e-moll
 Concerto für Fagott, Streicher und Cembalo F-dur
 Die Zagreber Solisten
 Leitung: Antonio Janigro

ORFEJ HRT

- CD 1003, 1996.
 Christian Ludwig Dieter: Koncert za dva fagota i orkestar u B-duru
 Rudolf i Željko Klepač
 Simfonijski orkestar HRT-a
 Dirigent: Milan Horvat

VANGUARD

BG 560, Solisti di Zagreb Play Vivaldi

Concerto in E minor for Bassoon and Strings

BGS 70665, Vivaldi: Concertos for Diverse Instruments

Concerto in B flat major for Flute and Bassoon *La Notte*

Concerto in G minor for Bassoon and Strings

Antonio Vivaldi / Concertos for Diverse Instruments, 1998.

Concerto for Bassoon in B flat major, RV 501 *La Notte*

I Solisti di Zagreb

Antonio Janigro, Conductor

Antonio Vivaldi / The Orchestral Masterpieces, Vol. 1 / *The Four Seasons* and Other Concertos, 2003.

Concerto for Bassoon, Strings and Harpsichord in G minor

I Solisti di Zagreb

Antonio Janigro, Conductor

C. Priznanja u zemlji²⁹

II. nagrada na II. Jugoslavenskom natjecanju muzičkih umjetnika, Ljubljana, 1949.

Nagrada grada Zagreba za 1956. g.

Priznanje Turističkog saveza Zagreba za požrtvovan rad i doprinos u razvoju turizma i popularizaciji Zagreba i zagrebačkoga turističkog područja, 1968. g.

Plaketa i spomen-diploma Gradske skupštine grada Zagreba, 21. travnja 1971. g.

Povelja i medalja Hrvatskoga glazbenog zavoda u Zagrebu u povodu proslave 150. godišnjice osnutka HGZ-a i imenovanja Rudolfa Klepača počasnim članom, 17. travnja 1977. g.

Diploma počasnog člana SUMUJ-a (Savez udruženja muzičkih umjetnika Jugoslavije), 1979. g.

Nagrada *Vladimir Nazor* za životno djelo, 1987. g.

Plaketa UMUH-a (Udruženje muzičkih umjetnika Hrvatske) u povodu 45. obljetnice umjetničkog rada, 1988. g.

Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića, posmrtno, 28. svibnja 1996. g.

D. Priznanja u Austriji³⁰

Medalja Max Reinhardt 1920-1960 Salzburških svećanih igara (Salzburger Festspiele) o 40. obljetnici Svećanih igara, dodijeljena prigodom 1000. koncerta u dvorcu (Schloßkonzert) 24. lipnja 1962. g.

Naslov profesora koji dodjeljuje Predsjednik Republike Austrije, 5. ožujka 1969.

Medalja Max Reinhardt 1920-1970 Salzburških svećanih igara o 50. obljetnici Svećanih igara, 1970. g.

Počasni pokal Zemaljske vlade Pokrajine Salzburg (Salzburger Land) za 60. rođendan i posebne zasluge, 30. ožujka 1973. g.

Zlatni prsten grada Salzburga, 11. travnja 1973. g.

Srebrna medalja Wolfgang Amadeus Mozart Međunarodne zaklade Mozarteum (Internationale Stiftung Mozarteum) za izvrsnu interpretaciju Mozartove glazbe za fagot i za osobit doprinos razvoju glazbenih odnosa s Jugoslavijom, 5. prosinca 1975. g.

NEW MUSICAL COLLECTIONS OF ZAGREB CITY MUSEUM: THE RUDOLF KLEPAČ COLLECTION / DONATION OF MARINA WÜRTH KLEPAČ

Marina Würth Klepač, daughter of operetta principal Ruža Cvjetičanin (Zagreb, February 5, 1916 – Zagreb, February 18, 2002) and bassoonist, conductor and teacher Rudolf Klepač (Majerje, March 20, 1913 – Zagreb, January 1, 1994), donated objects from the estate of her parents to Zagreb City Museum.

In the last number (*Informatica Museologica* 39 (1-2) 2009), we gave a review of the Ruža Cvjetičanin Collection, and now we can present and analyse the contents of the Rudolf Klepač Collection. The official public act of donation of both collections was held on February 5, 2009, in Zagreb City Museum. It is not unimportant to mention that before the ceremony, the writer of this article and a mediator in the donation, had digitalised the collections and created a computer catalogue of them with a description, at collection and object levels. Thus the protocol of the donation is entirely documented and stored in the museum's archives.

Rudolf Klepač, by origins from the Varaždin area, from which have come a number of excellent and Croatia- and world-renowned musicians, found his way to the very top of elite instrumental soloists, and acquired the flattering labels of the "Heifetz or Rubinstein of the bassoon", "a singer on the bassoon", "the foremost bassoonist of Europe", "Mozart's bassoonist", while his instrument was said to be "no bassoon, but a violin".

He tirelessly built bridges between the Zagreb of his musical origins and the European musical shrine, that phenomenon of a city, Mozart's Salzburg. For this reason for the city of Zagreb, in the Music Academy and orchestra of which he developed, and whose name he inscribed on the European musical map, it is extremely important that the estate of Maestro Klepač has been integrally preserved in a museum institution (and is not divided into traditional collections according to type of material: archive materials, medals and plaques, photographs, posters, textile, everyday items and so on) and that for the foreseeable future it will be presented to the public together with the Ruža Cvjetičanin Collection.

The collection consists mainly of archive materials. More than 200 newspaper reviews and musical notices sketch out the phenomenon of Rudolf Klepač and document the historical position of this great artist. The Rudolf Klepač Collection together with the Ruža Cvjetičanin Collection, is an invaluable addition to the mosaic of the Zagreb and Croatian cultural heritage, especially of the reproductive, musical and stage segment, still neglected in heritage communication. Both collections have been digitalised and their contents have been processed. If we manage to launch the project *Zagreb Artistic Couples On-Line*, the collections will be available to the widest possible circle of users. The contributions provide the basic scholarly information necessary for the proper evaluation of the importance of the Rudolf Klepač Collection.

²⁹ Donacija sadržava plaketu Turističkog saveza Zagreba, povelju i medalju Hrvatskoga glazbenog zavoda, Nagradu *Vladimir Nazor* za životno djelo i plaketu UMUH-a.

³⁰ Muzeju je pripala medalja Max Reinhardt 1920-1960 iz 1962. g.